

ปัญหาความรับผิดชอบของบริษัทจัดหางานที่ให้นินบ่นเจ้าหน้าที่รัฐ ที่มีอำนาจควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย¹

โยธิน โกฏฐิ²

จากการศึกษาปัญหาเรื่องการให้และการรับสินบนทั้งในส่วนของผู้ให้สินบน และในส่วนของผู้รับสินบนในประเทศไทยนั้น พบว่าในประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดความรับผิดชอบในทางอาญาเกี่ยวกับการให้สินบนไว้ โดยบัญญัติถึงลักษณะและองค์ประกอบของการกระทำความผิดของผู้ที่ให้ หรือผู้รับสินบน ซึ่งเมื่อผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาลงไปแล้วนั้น เห็นว่าองค์ประกอบความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการรับสินบนอันเป็นการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐในประเทศไทยนั้น มีช่องว่างหลายประการที่ไม่เป็นไปตามหลักกฎหมายสากลที่ใช้บังคับในปัจจุบัน กล่าวคือ เมื่อมีการให้สินบนเพื่อให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันชอบด้วยหน้าที่ ผู้ให้สินบนก็จะไม่มีความผิดในทางอาญาแต่อย่างใด ซึ่งหากจะเป็นความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ต้องเป็นการให้ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่³ ส่งผลให้กฎหมายไม่มีความศักดิ์สิทธิ์ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการให้สินบนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะประชาชนไม่เกรงกลัวต่อความผิด อีกทั้งการให้สินบนบางกรณีก็ไม่เป็นความผิดทางอาญา เช่นกรณีติดบุคคลให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิด จึงเป็นเป็นการปลุกจิตสำนึกที่ไม่ดีต่อประชาชน ทำให้การให้สินบนกลายเป็นเรื่องปกติธรรมดาของประชาชนที่สามารถกระทำได้อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการหรือไม่กระทำการใดในหน้าที่ ทุจริตและละเลยต่อหน้าที่โดยเห็นแก่สินบน ในท้ายที่สุดจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งในด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจต่อไป

จากการที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการให้หรือการรับสินบนของทั้งผู้ให้คือประชาชนหรือตัวแทนนิติบุคคล และผู้รับคือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้สามารถมองเห็นถึงสาเหตุหรือต้นตอต่าง ๆ อันนำไปสู่การให้หรือการรับสินบน ซึ่งปัญหาด้านแรงงานและการย้ายถิ่นฐานของแรงงานต่างด้าวก็เป็นเหตุ

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาความรับผิดชอบของบริษัทจัดหางานที่ให้นินบ่นเจ้าหน้าที่รัฐ ที่มีอำนาจควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี วงษ์วิจิตร และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสุวรรณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนเชื้อสกุล

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชานิติศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ราชบัณฑิตยสถาน, (2554), *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, (ออนไลน์)*, เข้าถึงได้จาก: [http:// www.royin.go.th/dictionary](http://www.royin.go.th/dictionary), [2563, 25 เมษายน].

⁴ชวลิต วงศ์ใหญ่, (2558), *การกำหนดความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับการให้และรับสินบนเจ้าพนักงานของรัฐต่างประเทศ*, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, หน้า 42.

ปัจจัยหนึ่งอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดดังกล่าว⁵ ซึ่งปัญหาประการหนึ่งที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาคือ ปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานโดยผ่านบริษัทจัดหางานซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย มีความเสี่ยงที่จะเกิดการให้สินบนและการรับสินบนของเจ้าหน้าที่รัฐเนื่องด้วยบทบัญญัติของกฎหมายที่ยังมีช่องว่าง และข้อขัดข้องในการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่สามารถนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ทำให้ไม่สามารถป้องกัน และปราบปรามการทุจริตรวมถึงการกระทำความผิดฐานให้หรือรับสินบนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งภาคเกษตรกรรม และภาคอุตสาหกรรม เมื่อเศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วทำให้มีผลกระทบต่อระบบแรงงานในประเทศกล่าวคือ เกิดภาวะขาดแคลนแรงงาน แรงงานมีไม่เพียงพอ ดังนั้นแรงงานต่างด้าวจึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหา ด้วยปัญหาการขาดแคลนแรงงานผู้ประกอบการหรือนายจ้างจึงต้องการลดต้นทุนด้านแรงงาน จึงนำไปสู่การจ้างแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย ซึ่งนายจ้างสามารถกำหนดค่าแรง ทั้งยังไม่ต้องรับผิดชอบในสวัสดิการของตัวแรงงาน ประกอบกับแรงงานต่างด้าวต้องการแสวงหาโอกาสในชีวิตที่จะทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น หลุดพ้นจากความยากจน จึงได้ทำการหลบหนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย⁶ การเข้ามาของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายนั้นมีการลักลอบเข้ามาเองตามแนวชายแดน ตามช่องทางธรรมชาติและการลักลอบนำแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยบริษัทจัดหางาน ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการโดยทุจริตละเลยต่อหน้าที่ด้วยการรับสินบนจากบริษัทจัดหางานเพื่ออำนวยความสะดวกในการกระทำความผิดต่อกฎหมาย ส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมด้านอื่นๆตามมามากมาย⁷ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านสังคม อาชญากรรม สาธารณะสุข เป็นต้น จากที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมายเรื่องความรับผิดชอบของนิติบุคคลกรณีให้สินบนต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายเห็นว่ามีความสำคัญดังต่อไปนี้

ประการแรกคือปัญหาเกี่ยวกับความผิดฐานให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา ในเรื่องขององค์ประกอบความผิดฐานให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 144 มาตรา 167 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 176 โดยกฎหมายได้กำหนดองค์ประกอบความผิดฐานให้สินบนในส่วนของมูลเหตุจูงใจอันเป็นเจตนาพิเศษในการให้สินบนเฉพาะกรณีเพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมี

⁵สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.), (2560), **คู่มือแนวทางการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคล**, (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก:

https://www.opm.go.th/opmportal/multimedia/watchaon/Guidelines/%E0%B8%84%E0%B8%B9%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD_th.pdf.

⁶กฤติยา อาชวนิจกุล, (2545), **สถานะความรู้เรื่องแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยและทิศทางการวิจัยที่พึงพิจารณา**, นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, หน้า 22-26.

⁷ขงยุทธ แฉล้มวงษ์ และฉลองภพ สุสังกริกานุจน์, (2539), **การจัดการแรงงานอพยพต่างชาติระยะยาว**, กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, หน้า 11.

ชอบด้วยหน้าที่เท่านั้น ดังนั้นเมื่อมีการให้สินบนเพื่อให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันชอบด้วยหน้าที่ผู้ให้สินบนก็จะไม่มีความผิดทางอาญาแต่อย่างใด ดังนั้นเมื่อบทบัญญัติของกฎหมายตามมาตราที่ได้กล่าวมาข้างต้นในส่วนขององค์ประกอบความรับผิดทางอาญาเรื่องการให้สินบน มีปัญหาที่อาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวไม่สามารถเอาผิดผู้ที่กระทำความผิดได้ จึงมีเรื่องที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่าควรมีมาตรการบททบทวนเกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมายในส่วนขององค์ประกอบความผิดฐานให้สินบนในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 144 มาตรา 167 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 176 หรือไม่ และควรมีวิธีการแก้ไขอย่างไร เพื่อให้กฎหมายมีความศักดิ์สิทธิ์ และสามารถบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประการต่อมาคือปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดในทางอาญากรณีนิติบุคคลให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งในประมวลกฎหมายอาญาของไทยไม่มีการกำหนดเกี่ยวกับความรับผิด ในกรณีนิติบุคคลให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้ผู้ประกอบการและนักธุรกิจ ที่กระทำความผิดใช้วิธีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลแล้วให้ตัวแทนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลนั้นเป็นผู้ให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคล โดยนิติบุคคลไม่ต้องรับผิดในการกระทำความผิดในทางอาญาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เมื่อไม่มีบทบัญญัติในเรื่องของความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลแต่กลับเป็นตัวแทนที่นิติบุคคลตั้งขึ้นมาต้องรับผิดเป็นการเฉพาะตัว ทั้งที่ผู้ได้รับผลประโยชน์จากการให้สินบนคือนิติบุคคลเอง ทำให้นิติบุคคลไม่เกรงกลัวที่จะกระทำความผิด และอาจก่อให้เกิดความเสียหายและเกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นเพื่อป้องกันการกระทำความผิดอาญาของนิติบุคคล และการกระทำความผิดในรูปแบบอื่นที่อาจมีสาเหตุต่อเนื่องจากความผิดในเรื่องดังกล่าว จึงมีเรื่องที่ต้องพิจารณาว่า ควรมีมาตรการป้องกันหรือบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญาของนิติบุคคลอย่างไร เพื่อให้เหมาะสมกับสัดส่วนของการกระทำความผิด หรือควรกำหนดความรุนแรงของบทลงโทษเกี่ยวกับความผิดดังกล่าวมากน้อยเพียงใดเพื่อบรรเทาความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศ

ปัญหาประการสุดท้ายคือ ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐในการอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่หรือออกจากราชอาณาจักร การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวกับกรณีคนต่างด้าวที่ต้องห้ามเข้ามาหรืออยู่ต่อในราชอาณาจักรไทยตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 เจ้าหน้าที่ผู้ใช้อำนาจมีอำนาจใช้ดุลยพินิจทางปกครองในการสั่งให้คนต่างด้าวดังกล่าวออกนอกราชอาณาจักรได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะต้องใช้อย่างระมัดระวัง เนื่องจากการออกคำสั่งทางปกครอง พนักงานเจ้าหน้าที่รัฐต้องกระทำการโดยชอบด้วยกฎหมาย ถูกต้องตามระเบียบเหมาะสม และในกรณีเฉพาะรายจะต้องใช้อำนาจอย่างไร ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเป็นกลางในการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการที่จะบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีเรื่องที่จะต้องพิจารณาถึงบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวที่ให้อำนาจไว้ว่าควรให้อำนาจในการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐมากน้อยเพียงใด หรือควรมีมาตรการควบคุมหรือตรวจสอบให้การใช้ดุลยพินิจเช่นว่านั้นว่าได้ทำไปในกรอบของกฎหมายหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำความผิดและการแสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายต่อไป

จึงมีปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไปก็คือ สภาพการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่ได้ผลเช่นนี้มีสาเหตุหลักมาจากสาเหตุใด ควรมีการใช้มาตรการที่เคร่งครัดยิ่งขึ้นหรือไม่ หรือการใช้นโยบายผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวทำงานบางอย่างได้ เป็นการทำให้สภาพบังคับของกฎหมายเสียไปหรือไม่ และจะมีมาตรการหรือแนวทางในการจัดการกับปัญหานี้อย่างไรเพื่อให้มาตรการทางกฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเมื่อพิจารณาถึงปัญหาต่างๆ ที่ได้กล่าวมาทั้ง 3 ประการแล้ว จะเห็นได้ว่า การให้และรับสินบน บทลงโทษทางอาญาของไทย รวมถึงแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาโดยผิดกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ ล้วนก่อให้เกิดผลกระทบและก่อปัญหาต่างๆ เชื่อมโยงกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นจึงมีข้อพิจารณาต่อไปว่าควรมีมาตรการ หรือแนวทางในการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายกฎหมายที่เกี่ยวกับการให้หรือการรับสินบนของเจ้าหน้าที่รัฐอันเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายอย่างไร ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วเป็นปัญหาเรื้อรังที่มีมาอย่างต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน รวมทั้งการหามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดจากการกระทำความผิดแรงงานต่างด้าว เพื่อมิให้เกิดผลเสียต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศต่อไป

จากการศึกษาปัญหาความรับผิดชอบของบริษัทจัดหางานที่ให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐ ที่มีอำนาจควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ คือ

1. แก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา 144 และมาตรา 167 รวมถึงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 176 วรรคแรก ในส่วนเจตนาศัพท์อันเป็นองค์ประกอบของความผิดฐานให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่บัญญัติไว้ว่า “เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่.....”

เป็น “เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันชอบหรือ มิชอบด้วยหน้าที่.....” ทั้งนี้เพื่อทำให้กฎหมายของไทยสอดคล้องกับหลักกฎหมายสากล และกฎหมายของต่างประเทศ

2. แก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 176 วรรคสอง ในส่วนที่ว่า “ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลดังกล่าวไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้น นิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรานี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ” เป็น “ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลดังกล่าวไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้น นิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรานี้รวมถึงอาจต้องได้รับโทษในทางอาญา และต้องระวางโทษยุบกิจการ ห้ามประกอบกิจการ การควบคุมกิจการ ปิดกิจการ ยึดทรัพย์ ตามความเสียหายหรือประโยชน์ที่ได้รับ” ทั้งนี้เพื่อเป็นการปิดช่องว่างของกฎหมายไม่ให้ผู้กระทำความผิดหาประโยชน์ในทางที่มิชอบด้วยกฎหมาย เกิดความเกรงกลัวต่อโทษ และทำให้กฎหมายมีความศักดิ์สิทธิ์สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้อง และเป็นไปตามหลักของกฎหมายต่างประเทศและหลักกฎหมายสากล

3. แก้ไขพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 19 วรรคแรก ในส่วนที่ว่า “....พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นไปพักอาศัยอยู่ ที่ที่เห็นสมควร โดยให้คำรับรองว่าจะมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อรับทราบคำสั่งตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดก็ได้หรือถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรจะเรียกประกันหรือเรียกทั้งประกันและหลักประกันก็ได้ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะกักตัวผู้นั้นไว้ ณ สถานที่ใดตามที่เห็นเหมาะสมเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้”

เป็น “....พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ต้องส่งตัวบุคคลต่างด้าวไปยังสถานที่กักตัวที่ทางราชการกำหนดไว้” ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันการให้และการรับสินบน หรือ การแสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย ทั้งในส่วนของผู้ให้และผู้รับสินบน และเพื่อเป็นการง่ายต่อการควบคุมรวมถึงกำกับดูแลบุคคลต่างด้าวหรือแม้ตัวของเจ้าหน้าที่รัฐเอง

4. แก้ไขพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 54 วรรคสอง ในส่วนที่ว่า “ในกรณีที่มีคำสั่งให้ส่งตัวคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรแล้วในระหว่างรอการส่งกลับพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอนุญาตให้ไปพักอาศัยอยู่ ณ ที่ใด โดยคนต่างด้าวผู้นั้นต้องมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด โดยต้องมีประกัน หรือมีทั้งประกันและหลักประกันก็ได้ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะกักตัวคนต่างด้าวผู้นั้นไว้ ณ สถานที่ใดเป็นเวลานานเท่าใดตามความจำเป็นก็ได้ ค่าใช้จ่ายในการกักตัวนี้ให้คนต่างด้าวผู้นั้นเป็นผู้เสีย”

เป็น “ในกรณีที่มีคำสั่งให้ส่งตัวคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรแล้วในระหว่างรอการส่งกลับพนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ต้องส่งตัวบุคคลต่างด้าวไปยังสถานที่กักตัวที่ทางราชการกำหนดไว้”

5. แก้ไขพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 55 วรรคแรก ในส่วนที่ว่า “การส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวกลับโดยพาหนะใดหรือช่องทางใดก็ได้ตามแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะพิจารณาเห็นสมควร”

เป็น “การส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวกลับโดยพาหนะใดก็ได้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ต้องส่งตัวบุคคลต่างด้าวกลับผ่านช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมืองของประเทศนั้นๆ”

ทั้งนี้เพื่อให้สามารถแน่ใจว่าบุคคลต่างด้าวหรือแรงงานต่างด้าวที่ถูกส่งตัวกลับนั้น ได้กลับไปยังประเทศตนเองจริงเพื่อเป็นการป้องกันการหลบหนีเข้าเมืองซ้ำอีก

6. เพิ่มเดิมบทลงโทษในพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ในส่วนของการกำหนดโทษกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยการปล่อยไว้บุคคลต่างด้าวหรือแรงงานต่างด้าวที่ถูกกักตัวระหว่างรอส่งตัวกลับประเทศหลบหนี เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการกระทำความผิดในเรื่องของการให้และการรับสินบน อันจะนำมาซึ่งการแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จากข้อเสนอแนะ ผู้ศึกษามุ่งประสงค์ให้มีการจำกัดอำนาจในการใช้ดุลยพินิจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือการควบคุมการใช้อำนาจดังกล่าวมิให้เกินขอบเขตของกฎหมาย ซึ่งหากไม่สามารถควบคุมอำนาจ

ดังกล่าวได้อาจเป็นช่องทางในการให้หรือการเรียกรับสินบนทั้งตัวบุคคลต่างด้าว แรงงานต่างด้าว บริษัท จัดหางาน ผู้ลักลอบนำแรงงานต่างด้าวเข้าประเทศแบบผิดกฎหมาย หรือตัวของเจ้าหน้าที่รัฐเอง เพื่อแลกกับผลประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจนำไปสู่ปัญหาต่างๆมากมายอันจะก่อให้เกิด ผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ จึงควรมีการแก้ไข และทบทวนบทบาทบุญดีของ กฎหมายเพื่อให้กฎหมายมีความศักดิ์สิทธิ์ และเป็นไปตามหลักสากล

เอกสารอ้างอิง

- ชวลิต วงศ์ใหญ่. (2558). การกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับการให้และรับสินบนเจ้าพนักงานของรัฐ **ต่างประเทศ**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ มหามงคล มหาวิทยาลัย รุทกกิจบัณฑิตย, หน้า 42.
- กฤติยา อาชวนิจกุล, (2545). สถานะความรู้เรื่องแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยและทิศทางการวิจัยที่พึง **พิจารณา**, นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. หน้า 22-26.
- ขงยุทธ แฉล้มวงษ์ และฉลองภพ สุตังกริกาญจน์. (2539). การจัดการแรงงานอพยพต่างชาติระยะยาว. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. หน้า 11.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: [http:// www.royin.go.th/dictionary](http://www.royin.go.th/dictionary). [2563, 25 เมษายน].
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.). (2560). คู่มือแนวทางการ **กำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคล**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.opm.go.th/opmportal//multimedia/watchaon/Guidelines/%E0%B8%84%E0%B8%B9%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD_th.pdf.